

zaaknummer 2012 T 928 (1) (2) (3)

Advies van 12 november 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.L.J. Bomers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

1.
Wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
hierna ook te noemen: aangeklaagde sub 1,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van Broeders van Onze lieve
Vrouw van Lourdes,
2.
wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
hierna ook te noemen: aangeklaagde sub 2,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van Broeders van Onze lieve
Vrouw van Lourdes,
3.
wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
hierna ook te noemen: aangeklaagde sub 3,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van Broeders van Onze lieve
Vrouw van Lourdes.

1. De procedure

1.1. De klaagschriften zijn door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 juli 2013. Op 11 september 2013 zijn bij de griffie inhoudelijke reacties op de klaagschriften ingekomen van broeder [naam] namens het provinciaal bestuur van de Congregatie.

1.2. Op 23 oktober 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen, bijgestaan door de heer [naam] en mr. Bomers. Klager heeft zijn standpunt toegelicht.

1.3. Namens de Congregatie is niemand verschenen. Broeder [naam] heeft de Klachtencommissie kort voor de zitting bericht vanwege ziekte niet te kunnen verschijnen.

Zijnerzijds bestond geen bezwaar tegen het toch doorgang laten vinden van de zitting. Klager en mr. Bomers hebben eveneens ingestemd met het desondanks laten doorgaan van de zitting. Broeder [naam] heeft na de zitting desgevraagd nog aangegeven dat hij er geen behoefte aan heeft zijn schriftelijke reacties nog nader (mondeling) toe te lichten. Wel heeft hij schriftelijk een vraag aan klager gesteld, welke door mr. Bomers is beantwoord in een e-mail van 8 november 2013.

2. De klacht

2.1. Klager komt uit een gezin met acht kinderen. Vanaf 1966/1967 ontstonden er problemen in het gezin. In 1968 zijn de ouders van klager gescheiden. De moeder van klager bleef alleen achter met de kinderen. Zij slaagde er niet in om in het levensonderhoud van het gezin te voorzien en de kinderen alleen op de te voeden en te verzorgen.

2.2. Op 1 augustus 1968 is klager samen met zijn oudere broer [naam] naar [instelling], een internaat in [plaats], gebracht. Klager was toen tien jaar oud. Klager en zijn broer kwamen in groep 4 terecht. Hun zussen gingen naar een internaat in [plaats].

2.3. De eerste zomer na aankomst op het internaat ging klager mee op vakantie naar [plaats]. Daar verbleven de jongens drie weken in een blokhut die wel “[naam]” werd genoemd. Overdag mochten de kinderen buiten spelen. Om vijf uur ’s middags moesten ze binnen zijn. Daarna moesten zij douchen. Dat gebeurde in afzonderlijke, van elkaar gescheiden douchcabines.

Aangeklaagde sub 1 kwam aan het begin van de vakantie in de douche bij klager controleren of diens geslachtsdeel schoon was. Daarbij betastte aangeklaagde sub 1 het geslachtsdeel van klager. Hij duwde ook de voorhuid heen en weer. Klager vond dat vervelend, maar durfde er niets van te zeggen. Ook duwde aangeklaagde sub 1 zijn vinger in de anus van klager. Hij zei daarbij dat hij controleerde of klager zich goed had gewassen. De eerste keer dat dit gebeurde was klager compleet overrompeld. Hij had zoiets nog nooit meegemaakt. Daarna is dit nog vele malen gebeurd.

Een maand na aankomst op het internaat werd klager overgeplaatst naar groep 3. Aangeklaagde sub 1 was groepsleider van die groep. Op een avond was klager aan het douchen toen aangeklaagde sub 1 hem zei de deur van de douche, die klager altijd op slot deed, open te doen. Opnieuw betastte aangeklaagde sub 1 het geslachtsdeel van klager en duwde de voorhuid op en neer. Ook ging hij weer met zijn vinger in de anus van klager.

Aangeklaagde sub 1 was ook ziekenbroeder en behandelde klager in verband met diens droge huid. Klager moest onder een warmtelamp gaan liggen en kreeg (daarom) dopjes op zijn ogen. Aangeklaagde sub 1 smeerde klager in met zalf. Vervolgens betastte hij het geslachtsdeel van klager. Klager was doodsbang maar durfde niets te ondernemen. Dit heeft zich daarna verschillende keren herhaald.

Toen klager twaalf jaar oud was, gaf aangeklaagde sub 1 hem seksuele voorlichting. Klager moest naast aangeklaagde sub 1 komen zitten. Deze pakte twee boeken over seksualiteit en vertelde daarover. Daarna nam hij klager op schoot en betastte diens benen en geslachtsdeel. Dit duurde ongeveer een minuut. Klager is daarna huilend weggelopen. Aangeklaagde sub 1 zei dat het tussen hem en klager moest blijven.

2.4. Klager speelde gedurende zijn periode op het internaat enige tijd in een c die onderdeel uitmaakte van Harmonie [naam]. De werd geleid door aangeklaagde sub 2, die ook was en daarom ook wel “t” of “” werd genoemd.

Aangeklaagde sub 2 heeft klager tientallen keren betast. Dit gebeurde onder meer voorafgaand of na afloop van de repetities en optredens van de Ook tijdens weekenden in de blokhut in [plaats] is klager verschillende keren betast door aangeklaagde sub 2. Klager moest ook wel bij aangeklaagde sub 2 op schoot komen zitten. Hij voelde dan dat aangeklaagde sub 2 een erectie had. Aangeklaagde sub 2 duwde dan ook zijn vinger in de anus van klager.

Het misbruik vond ook plaats in het bestelbusje waarmee aangeklaagde sub 2 naar [plaats]reed of naar locaties waar de optrad. Aangeklaagde sub 2 stak ook in het busje regelmatig zijn vinger in de anus van klager. Hij raakte klager aan wanneer hij kon en vroeg of klager “het had gedaan” en met wie.

2.5. Aangeklaagde sub 3 werd ook wel “broeder [functie]” genoemd. Klager moest aangeklaagde sub 3 regelmatig een kus geven. Dit gebeurde onder meer een keer op de verjaardag van klager. Deze ging snoep halen bij aangeklaagde sub 3 om uit te delen. Klager moest aangeklaagde sub 3 toen eerst kussen, onder meer op de mond. Aangeklaagde sub 3 probeerde toen zijn tong in de mond van klager te duwen.

2.6. Klager was, mede door het misbruik, heel ongelukkig in [instelling]. Hij was overal bang voor en vertrouwde niemand. Klager is weleens weggevlucht, maar werd door de politie weer teruggebracht. In 1972 is klager via de kinderbescherming in het internaat [naam] in [plaats] geplaatst. Ook daar is klager misbruikt. Klager is er daarom weggelopen en heeft in [plaats] rondgezworven. Hij was toen vijftien jaar oud.

Op zijn zestiende heeft klager zich gemeld bij de kinderbescherming. Hij wilde niet meer naar school en is gaan werken. Op zijn zeventiende is hij op zichzelf gaan wonen. Hij is toen eerst bij [bedrijf] en later als de horeca gaan werken. Ook heeft klager een eigen bedrijf gehad. Dat is echter geen succes geworden. Nu werkt klager bij een [organisatie]. Klager komt daarbij in contact met mensen met allerlei problematiek. Klager heeft gemerkt dat hij daardoor geconfronteerd werd met zijn eigen verleden. Hij heeft daarom in mei 2012 zijn toenmalige leidinggevende verteld over het misbruik. Die heeft daarop begripvol gereageerd.

Klager is tweemaal getrouwd geweest. Beide huwelijken zijn geëindigd in een scheiding. Klager wijt dat aan het misbruik. Hij heeft moeite met intieme contacten en met het vertrouwen in andere mensen. Klager heeft een zoon uit zijn laatste huwelijk.

Sinds augustus 2012 is klager in behandeling bij een psychiater. Hij heeft daar veel baat bij.

2.7. Klager wil dat de feiten die zich in [instelling] hebben voorgedaan worden erkend en dat hiervoor excuses worden aangeboden.

3. De reactie

3.1. Aangeklaagden zijn overleden en kunnen geen weerwoord geven. Broeder [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagden. Over aangeklaagde sub 1 heeft broeder [naam] van een medebroeder

vernomen dat deze eind 1975/begin 1976 zou zijn gearresteerd en nadien korte tijd heeft vastgezeten. Dit zou samenhangen met seksueel misbruik. Voor het overige zijn geen aanwijzingen zijn gevonden over mogelijk seksueel misbruik door aangeklaagden. Wel is broeder [naam] ermee bekend dat over alle aangeklaagden nog andere meldingen zijn gedaan en klachten zijn ingediend.

3.2. Broeder [naam] stelt dat de Congregatie zeer is getroffen door het relaas van klager. De Congregatie heeft er vol afschuw van kennis genomen. De Congregatie wil de door klager ervaren pijn erkennen en biedt aan klager oprechte verontschuldigingen daarvoor aan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

Ten aanzien van aangeklaagde sub 1

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager ten aanzien van aangeklaagde sub 1 gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde sub 1 verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde sub 1 zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager veelvuldig aan zijn geslachtsdeel is betast door aangeklaagde sub 1. Vaak bewoog deze daarbij de voorhuid van klager op en neer. Ook heeft aangeklaagde sub 1 veelvuldig zijn vinger in de anus van klager geduwd. Dit is bij het douchen gebeurd en voorts onder het mom van seksuele voorlichting en lichamelijk onderzoek.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de melding met nummer 2013W1073(1) en de gegrond verklaarde klacht met zaaknummer 2011T318(2). Voorts kan steunbewijs worden gevonden in de omstandigheid dat aangeklaagde heeft vastgezeten, naar de Congregatie stelt mogelijk in verband met seksueel misbruik.

Ten aanzien van aangeklaagde sub 2

4.4. Niet ter discussie staat dat de door klager ten aanzien van aangeklaagde sub 2 gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.5. Ook het door klager ten aanzien van aangeklaagde sub 2 gestelde misbruik acht de Klachtencommissie aannemelijk. Aannemelijk is dat aangeklaagde sub 2 klager tientallen keren heeft betast. Aannemelijk is voorts dat klager bij aangeklaagde sub 2 op schoot moest zitten en dan de erectie van aangeklaagde sub 2 voelde. Aangeklaagde sub 2 heeft ook zijn

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.